

Quickscan natuuronderzoek

Lintveldseweg 3 in Eibergen

Dit rapport is gedrukt op
100% FSC-papier

ECOCHORE
natuurtechniek

Inventarisatie, advisering en ontwikkeling

april 2011
rapportnr: 11309

Quickscan natuuronderzoek

Lintveldseweg 3 in Eibergen

Beknopt overzicht van de inventarisatiegegevens

In opdracht van:

Bouwbedrijf AKG
Dorpsstraat 6
7156 LL Beltrum
Contactpersoon: Yuri Buhrmann

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruitersweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: B. Voerman

Veldwerk: B. Voerman

Datum: april 2011

Dit rapport is gedrukt op 100% FSC-papier

Foto voorzijde: voorzijde te slopen schuren.

*Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.swwecologie.nl*

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving.....	5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn	5
2.4 Geplande werkzaamheden	7
3. ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1 Flora	8
3.2 (Broed)vogels	8
3.3 Herpetofauna en vissen	8
3.4 Zoogdieren.....	8
3.5 Ongewervelden.....	9
4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Flora	10
4.3 (Broed)vogels	10
4.4 Herpetofauna en vissen	11
4.5 Zoogdieren.....	11
4.6 Ongewervelden.....	12
4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht.....	12
5. CONCLUSIE	13
Aanbevelingen	13
LITERATUUR	14
BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS	15
BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED	16
BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET	17
BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL	21

1. AANLEIDING EN DOEL

Op de locatie Lintveldseweg 3 in Eibergen, is de eigenaar voornemens een groot deel van de aanwezige opstallen te slopen waardoor ruimte ontstaat voor de realisatie van een nieuwbouwwoning. Voor de voorgenomen ontwikkelingen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.

Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van LNV.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is de locatie op 22 maart 2011 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantengroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.

Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingsstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen voor de locatie geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
22-03-2011	13:00	zonnig, droog, windkracht 0, 15 °C	B. Voerman

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in het buitengebied van Eibergen aan de Lintveldseweg 3 in de gemeente Berkelland.

Het plangebied wordt omgeven door een kleinschalig, agrarisch landschap met verspreid staande boerderijen, bomenrijen en houtwallen. In de directe omgeving liggen enkele kleine bospercelen. Het perceel wordt aan de linker-, rechter- en achterzijde omsloten door maïspancelen.

De planlocatie betreft een groot deel van het erf van Lintveldseweg 3. Verspreid over het erf staan diverse schuren, bestaande uit voormalige varkensschuren, loodsen en een inpandige deel, die alle gesloopt zullen worden. De schuren zijn opgetrokken uit baksteen, enkele met houten betimmering en hebben deels golfplaten- of dakpannen daken. De erfverharding bestaat uit gestort beton.

Beplanting is binnen het te ontwikkelen deel van het erf nauwelijks aanwezig. Op een enkele plek staat een gewone vlier. Aan de voorzijde, langs de Lintveldseweg is de siertuin gelegen die grotendeels behouden blijft.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 3.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Hiermee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de

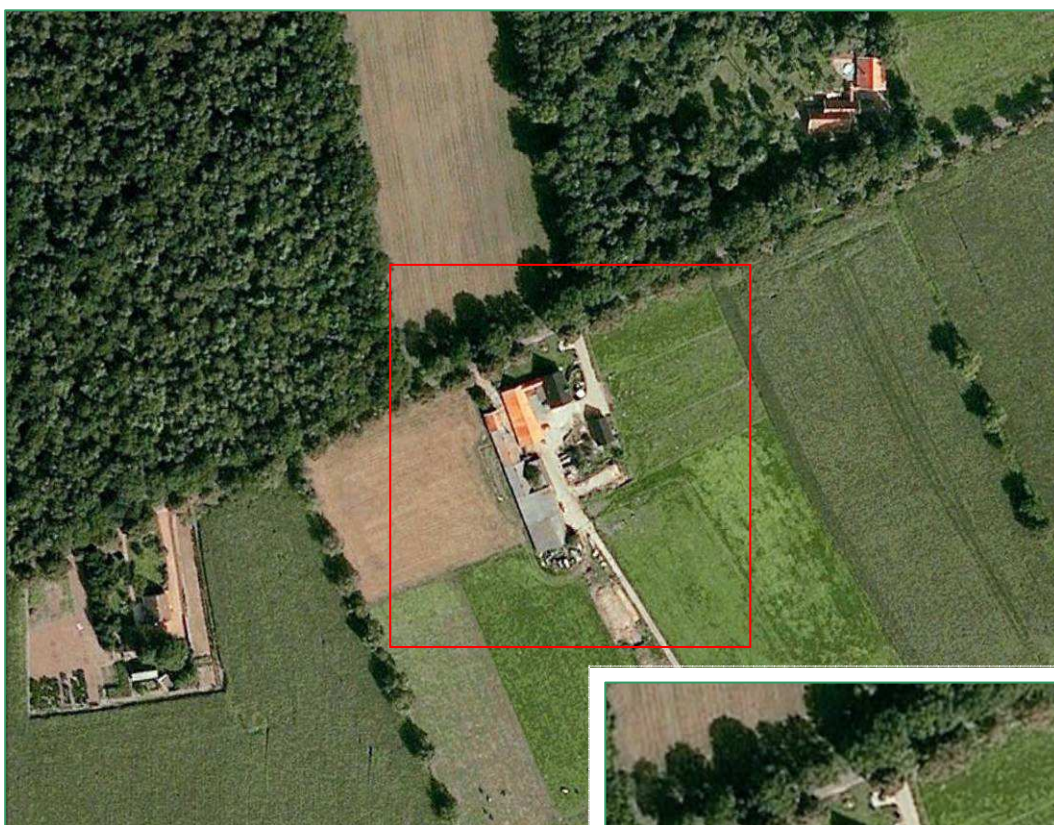
lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven, zie bijlage 1.

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied is het Stelkampsveld tussen Borculo en Barchem op ruim 9 kilometer afstand van de planlocatie. Het Korenburgerveen ten zuidoosten van de planlocatie ligt op ruim 11 kilometer afstand.

Langs de noordwestzijde ligt de droog-natte verbindingszone tussen de Berkel, Slinge en Stelkampsveld met elementen uit de ecologische modellen Kamsalamander en IJsvogelvlinder. Enkele percelen aan de overzijde van de Lintveldseweg zijn aangewezen als verbindingszone. Ten westen van de locatie liggen gebieden die aangewezen zijn als verwezigingsgebieden waar zowel natuur als agrarische functies samen gaan. Natuurgebieden binnen deze zone liggen op grotere afstand van de planlocatie. Zie bijlage 1.

Het amoveren van de schuren en het realiseren van een nieuwe woning op de planlocatie, zullen geen toename van verstorende invloeden hebben op de ecologische verbindingszone of Natura2000 gebieden aangezien het plangebied niet binnen de grenzen of invloedssfeer van voornoemde gebieden ligt. Zowel de werkzaamheden als de toekomstige inrichting zullen geen negatieve gevolgen hebben op de beschreven gebieden, aanwezige habitats of kwalificerende soorten. Verdere toetsing aan deze gebieden is hierdoor niet noodzakelijk.

Zie bijlage 1 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden (figuur 3) en de ecologische verbindingszones (figuur 4).

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Voor verwijzingen naar *tabelgenoteerde soorten* in het kader van de Flora- en faunawet (Ff-wet) zoals in de tekst wordt beschreven, wordt verwezen naar de toelichting in bijlage 3.

3.1 Flora

In het plangebied zijn weinig soorten aangetroffen. De aanwezige planten zijn alle algemene soorten die kenmerkend zijn voor matig rijke tot rijke gronden. Het betreft soorten als: grote brandnetel, vogelmuur, klimop, paardenbloem, akkerdistel, gewone vlier, diverse algemene grassen ed. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen.

Gezien de intensiteit van de inventarisatie, is het mogelijk dat er soorten zijn gemist. Aan de hand van de opbouw van het plangebied zijn geen beschermde soorten te verwachten.

De Atlas van de flora van Oost Gelderland laat geen zwaar beschermde soorten zien binnen het kilometerhok waarin het plangebied gelegen is.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek aan het begin van het broedseizoen voor veel vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn enkel niet territoriale soorten aangetroffen: witte kwikstaart, roodborst, vink, merel (nesten) en koolmees. De aanwezige ecotopen op de planlocatie ((half open) schuren, tuin ed) bieden potentiële broedgelegenheden voor vogelsoorten van erven en tuinen.

In de schuren zijn enkele potentiële en mogelijk in gebruik zijnde broedlocaties voor huismussen aangetroffen. Deze soort staat beschreven in categorie 2, zie bijlage 3. De soort broedt onder dakpannen, golfplaten, halfopen ruimten achter betimmeringen, gootbekistingen, windveerbetimmeringen ed.

Er zijn geen sporen van uilen, roofvogels of andere in categorie 1-4 beschreven soorten aangetroffen.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van reptielen, amfibieën en vissen.

Voor reptielen, amfibieën en vissen ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat binnen de strikte begrenzing van het plangebied.

Ook in aangrenzende percelen zijn geen voortplantingsbiotopen aanwezig waardoor ook de aanwezigheid van winterhabitat voor zwaar beschermde soorten niet te verwachten is.

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten enkele beschermde soorten binnen het kilometerhok zien waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft soorten als gewone pad en bruine kikker. Verspreidingsgegevens van zwaar beschermde soorten zijn binnen het kilometerhok niet bekend.

3.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn op een paar plekken uitwerpselen gevonden van muizen, vermoedelijk een soort uit de groep 'ware muizen'. Overige waarnemingen zijn niet verricht.

De planlocatie biedt enkele algemene zoogdiersoorten een geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, (algemene) spitsmuizen, egel en algemene marterachtigen.

Onder de zwaarder beschermde soorten zijn twee soorten mogelijk aan te treffen: steenmarter en eekhoorn. Van beide soorten zijn echter geen aanwijzingen in de vorm van nesten of vaste verblijfplaatsen aanwezig. Het is echter aannemelijk dat in de omgeving territoria van steenmarters aanwezig zijn en rondzwervende eekhoorns, met name in de voortuin en langs de wegbeplanting, kunnen worden aangetroffen.

De zoogdieratlas.nl bevat geen waarnemingen van zwaar beschermde soorten uit het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt.

Vleermuizen

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Met name door de ligging in het buitengebied en de diverse groenstructuren in de vorm van bosjes en laanbeplanting in de directe omgeving en de aanwezigheid van bebouwing op het erf, is het gebied geschikt voor enkele soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Er is intensief gezocht naar sporen van vleermuizen in de vorm van uitwerpselen of prooiresten als vliedervleugels ed. Deze zijn niet aangetroffen. Vleermuisssporen zijn in veel gevallen echter moeilijk waarneembaar of kunnen zelfs ontbreken ondanks aanwezigheid van vleermuizen. Slechts een enkele soort laat namelijk prooiresten achter en uitwerpselen van relatief kleine groepen kunnen zeer gemakkelijk over het hoofd worden gezien of ontbreken. Om deze reden is eveneens beoordeeld of de gebouwen geschikt zijn voor enkele soorten en of invliegopeningen en potentiële verblijfsruimten aanwezig zijn.

Een deel van de schuren is niet geschikt voor vleermuizen. Met name de kapschuur is door het open karakter, het ontbreken van spouwmuren of geschikte aftimmeringen niet voor verblijfplaatsen geschikt. De inpandige deel en het voorste gedeelte van de schuren, met name het gedeelte met pannendak, bezitten verschillende potentiële invliegopeningen achter betimmeringen, dakpannen ed.

Op het perceel zijn geen voor vleermuisverblijven geschikte bomen met holten aanwezig.

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok zien, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en bruine grootoorvleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen soorten aangetroffen. Het plangebied is nauwelijks geschikt voor beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten.

Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, waaronder libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, is derhalve uitgesloten.

4. TOETSING FLORA- EN FAUNAWET

4.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen.

Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.

De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Zie voor een uitgebreide toelichting van de Flora- en faunawet (Ff-wet) bijlage 3.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets

Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets

Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen.

Gezien de gebiedsopbouw zijn geen beschermde soorten te verwachten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.

Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijfloccaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

Door het ministerie van LNV is een lijst opgesteld met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' van het ministerie van LNV 2009 - zie ook bijlage 3. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën, zie bijlage 3.

Op het erf zijn vermoedelijke broedlocaties aanwezig van huismussen. Aangezien schuren gesloopt worden zullen nestlocaties verdwijnen. De huismus staat in Nederland vermeld op de Rode Lijst door de sterke afname van het aantal broedgevallen. De soort is erg afhankelijk van bebouwing met geschikt foerageergebied in de directe omgeving. Met name door het verdwijnen van broedlocaties door sloop en het ontbreken van geschikte broedlocaties in nieuwe gebouwen is het aanbod van broedlocaties de laatste decennia zeer sterk afgenomen.

Om deze reden zijn de broedlocaties van huismussen opgenomen in de “Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten”, opgesteld voor Dienst Regelingen van het ministerie van EL & I (voormalige LNV). Hierdoor is het noodzakelijk inzichtelijk te hebben hoeveel territoria het betreft en welke mitigerende of compenserende maatregelen mogelijk zijn op de planlocatie om de lokale populatie te behouden of te versterken. Hierdoor is nader onderzoek noodzakelijk.

Onderzoek naar huismussen dient plaats te vinden in de periode maart-juni middels minimaal 2 ochtendbezoeken door een ervaren vogelkundige. Hierbij wordt gezocht naar territoriale mannetjes en wordt beoordeeld of op de locatie wordt gebroed.

Effecten op soorten van categorie 5, waarvan de nestlocatie alleen beschermd is indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn, kunnen aanwezig zijn binnen de planlocatie. Mogelijk broedvogels van categorie 5 op de planlocatie zijn koolmees, pimpelmees, gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger, spreeuw ed. Deze soorten zullen echter geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ingrepen. Er blijven voldoende alternatieve broedgelegenheden aanwezig op de planlocatie en in de directe omgeving.

4.4 Herpetofauna en vissen

Alle amfibieën en reptielen zijn beschermd krachtens de Ff-wet en enkele soorten tevens krachtens de Habitatrichtlijn. Op de planlocatie zijn geen beschermde soorten te verwachten. Ook ontbreken beschermde vissoorten door het ontbreken van geschikte biotopen.

Doordat beschermde soorten niet aanwezig zijn, is geen nader onderzoek of opheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van ‘ware’ muizen. Deze soorten staan vermeld op Tabel 1 van de Ff-wet.

In het gebied kunnen diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, egel, algemene marterachtigen enz. Ook deze soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten als de steenmarter en eekhoorn (beide tabel 2 Ff-wet) zijn niet aanwezig.

Hierdoor is voor deze groep geen nader onderzoek noodzakelijk.

Vleermuizen

Het slopen van de schuren en de inpandige deel, kan resulteren in het verdwijnen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze te slopen opstallen bieden in potentie geschikte verblijfplaatsen voor enkele gebouwde soorten.

Verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn niet op de planlocatie aanwezig.

Om meer zicht te krijgen op de geplande werkzaamheden negatieve effecten kunnen hebben op aanwezige soorten en te beoordelen of, en zo ja welke, maatregelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld doordat verblijfplaatsen worden verwijderd, is het noodzakelijk nader onderzoek naar deze soortgroep uit te voeren. Zie bijlage 4 voor de Checklist uit het vleermuisprotocol.

Tijdens het onderzoek dient inzichtelijk gemaakt te worden of er vleermuizen gebruik maken van de planlocatie, welke soorten het betreft, welke typen verblijfsfuncties (kraam- of zomerverblijven of balts- en paarlocaties) de gebouwen hebben en welke effecten de werkzaamheden zullen hebben op de individuen en lokale populatie. Hiervoor zijn verschillende onderzoeksmomenten noodzakelijk, verspreidt over het zomerhalfjaar. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd door een vleermuisdeskundige.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders en overige insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn aan het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht

Indien het terrein langere tijd braak ligt tijdens de bouwwerkzaamheden is het mogelijk dat er nieuwe situaties worden gecreëerd voor dieren en planten om zich vestigen. Het verdient aanbeveling om bouw materiaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5. CONCLUSIE

Door de inventarisatie uit te voeren in de vorm van een quickscan, is het waarschijnlijk dat dier- en plantsoorten zijn gemist.

Van twee soortgroepen zijn te weinig gegevens voorhanden om gefundeerde uitspraken te doen met betrekking tot de geplande werkzaamheden.

Voor deze groepen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Het betreft de groepen zoals opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2):

Het nader onderzoek is gebaseerd op relevante onderzoeksprotocollen.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Vleermuizen: kraam - en zomerverblijven	2	avond/nacht en ochtend	bat-detector	april - 15 juli
Vleermuizen: Balts- en paarverblijven	2	avond	bat-detector	15 aug - 15 sept
Huismus - territoria	2	ochtend	Visueel en auditief	10 maart - 20 juni

Tabel 2: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken

De aanvullende onderzoeken dienen volgens de door de Particulier Gegevensbeherende organisaties (PGO's) opgestelde protocollen voor de betreffende soortgroepen te worden uitgevoerd. Voor een deel van de bezoeken is het mogelijk onderzoek naar verschillende soortgroepen te combineren.

Voor de overige soortgroepen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffingen noodzakelijk.

Gezien het bovenstaande is nader onderzoek naar enkele beschermde dieren noodzakelijk voordat de geplande werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Aanbevelingen

Faunavoorzieningen

Zoals eerder beschreven biedt de planlocatie mogelijke verblijfslocaties voor enkele soorten vleermuizen en huismus. Om dit in kaart te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

Ongeacht of verblijven worden vastgesteld, zijn er diverse mogelijkheden om tijdens de nieuwbouw eenvoudige voorzieningen te treffen waardoor voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen kunnen worden gerealiseerd. Ook voor soorten als huismus en enkele hollenbroedende vogels zijn in het gebouw eenvoudige aanpassingen te realiseren. Indien bij nader ecologisch onderzoek naar deze groepen aanwezigheid en mogelijk negatieve effecten worden aangetoond, kunnen dergelijke voorzieningen mogelijk eveneens gelden als mitigerende of compenserende maatregelen zoals deze opgelegd worden in noodzakelijke ontheffingen. Hierdoor is het raadzaam in een vroeg stadium van de planvorming te zoeken naar inpassingmogelijkheden van deze voorzieningen.

Hieronder worden enkele mogelijkheden ter overweging weergegeven:

- Inmetselstenen voor vleermuisverblijven
- Toegangsmogelijkheden achter betimmeringen (bijv. gootbetimmering)
- Inmetselstenen of speciale dakpannen voor gierzwaluw (indien nieuwbouw hoger wordt dan 2 verdiepingen)
- Vogelvides voor huismus
- Geen toename van verlichting op het terrein ivm negatieve effect op vleermuizen
- Groene daken (bijv. sedum, gras ed.)
- Nieuwe aanplant met inheems bosplantsoen
- Inmetselstenen voor hollenbroedende vogels

Deze lijst geeft enkele voorbeelden van mogelijkheden die kunnen dienen ter compensatie van mogelijke negatieve effecten op dieren en planten of kan een

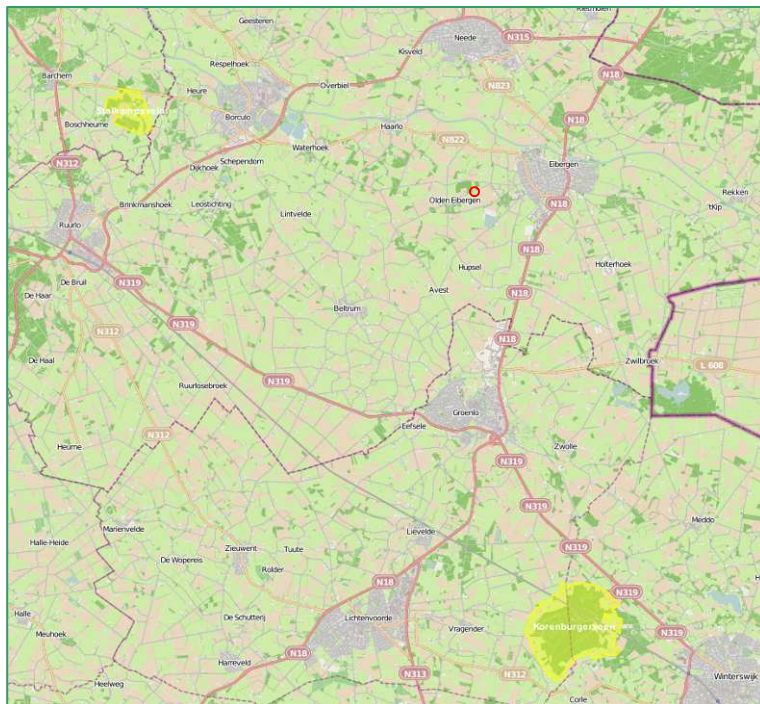
handreiking zijn naar dieren en planten in de bebouwde omgeving. Het aanbrenge van enkele voorzieningen draagt veelal bij aan een positieve beleving van bewoners en omwonenden van natuur in de directe woonomgeving.

Indien gewenst kan Ecochore Natuurtechniek behulpzaam zijn bij het zoeken en uitwerken van ecologische inrichting en voorzieningen op het terrein en in de bebouwing.

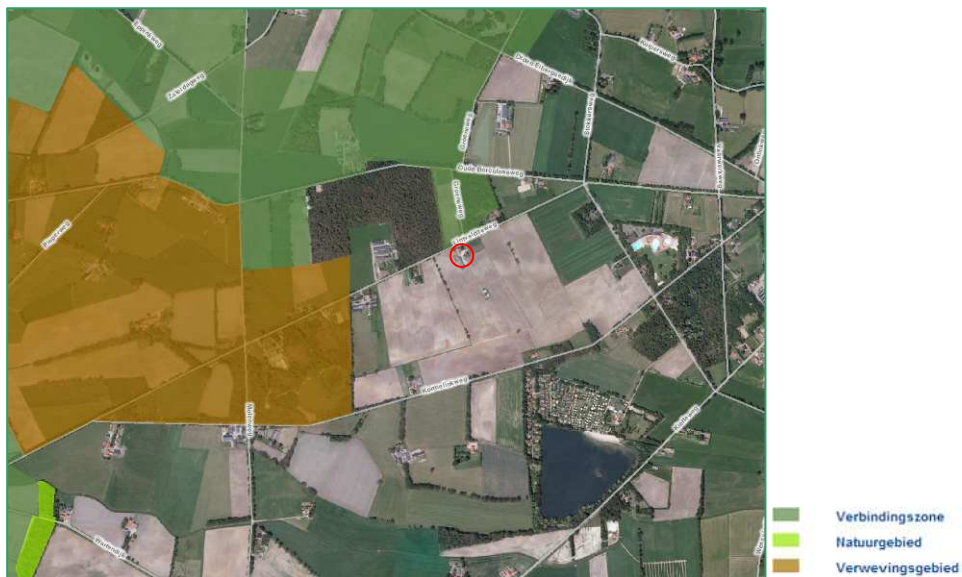
LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl

- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003
- B. te Linde en L-J van den Berg; Atlas van de flora van Oost-Gelderland. Stichting de Maandag, 2003.

BIJLAGE 1: LIGGING NATURA2000 EN EHS

Figuur 3: ligging Natura2000 gebied Stelkampsveld (gele gebied in het noorden) en het Korenburgerveen in het zuiden ten opzichte van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie. Bron: site minlnv.nl.

Figuur 4: ligging verbindingszones ten opzichte van het plangebied. De rode cirkel betreft de ligging van de onderzoekslocatie. Bron: site provincie Gelderland.

BIJLAGE 2: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. te slopen schuren - rechts inpandige deel, links varkensschuren
2. gevelbetimmering op schuur
3. vooraanzicht te slopen inpandige deel en voortuin
4. kapschuur
5. voormalige varkensstal

BIJLAGE 3: TOELICHTING FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Daarbij worden in deze wet de bepalingen samengevoegd die voorheen in verschillende wetten waren gebundeld: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantsoorten.

De Flora- en faunawet is in beginsel gericht op de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen. De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving, *Artikel 2 Flora- en faunawet*.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de verbodsbepalingen 8 t/m 12 van toepassing.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode. De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen - *Tabellen*. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Beschermde soorten	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Licht beschermde soorten - Tabel 1	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige beschermde soorten - Tabel 2	'Lichte' toetsing	Vrijstelling
Streng beschermde soorten - Tabel 3	Uitgebreide toetsing	Uitgebreide toetsing

Tabel: toetsingscriteria voor ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten op de locatie voorkomen, en het werk valt onder de werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan geldt daarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Als geen sprake is van werkzaamheden zoals beschreven, dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt dan onderworpen aan de lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient. Uiteraard geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht; Artikel 2.

Tabel 2

Deze soorten krijgen een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1 én indien wordt gehandeld volgens een gedragscode die is goedgekeurd door de Minister van LNV. Valt het werk niet onder de werkzaamheden zoals beschreven bij Tabel 1, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Er mag geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Ook hier geldt de algemene zorgplicht.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden

uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrictlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(Falco subbuteo)
● Buizerd	(Buteo buteo)
● Gierzwaluw	(Apus apus)
● Grote gele kwikstaart	(Motacilla cinerea)
● Havik	(Accipiter gentilis)
● Huismus	(Passer domesticus)
● Kerkuil	(Tyto alba)
● Oehoe	(Bubo bubo)
● Ooievaar	(Ciconia ciconia)
● Ransuil	(Asio otus)
● Roek	(Corvus frugilegus)
● Slechtvalk	(Falco peregrinus)
● Sperwer	(Accipiter nisus)
● Steenuil	(Athene noctua)
● Wespandief	(Pernis apivorus)
● Zwarte wouw	(Milvus migrans).

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er

voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten van Tabel 2 en Tabel 3 geven. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: "Buiten aan het werk".

BIJLAGE 4: CHECKLIST VLEERMUISPROTOCOL

Selectie uit de checklist:

1. Dikke bomen

Is in of grenzend aan het plangebied één (of meerdere) dikke boom (doorsnede globaal > 3 dm op borsthoogte) aanwezig? → **ja, maar niet op de locatie**

Geen onderzoek naar boombewonende vleermuissoorten

5. Gebouwen

Zijn er gebouwen aanwezig? → **ja**

a. Biedt het gebouw(en) mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)? → **ja**

Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

b. Zijn er sporen van aanwezigheid, poepsporen, keutels, vraatsporen en dergelijke? **Niet aangetroffen**

c. Mogelijk foerageer gebied? → **ja, in aangrenzend gebied**

Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen - in relatie tot de planlocatie